

بررسی عوامل موثر بر همسر آزاری در بوشهر

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۱/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۲/۹

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی عوامل موثر بر همسر آزاری در بوشهر است. این تحقیق در شهر بوشهر مورد مطالعه قرار گرفته است.

روش شناسی تحقیق: این تحقیق از نوع کاربردی و به روش پیمایشی و از طریق پرسشنامه و به صورت نمونه گیری سهمیه ای انجام شده و نمونه پنجاه (۵۰) نفر از جمعیت مورد مطالعه زنان ساکن در بوشهر است همچنین اطلاعات به وسیله جداول یک بعدی و دو بعدی و نمودارها مورد تحلیل قرار گرفته و در آزمون فرضیات، با توجه به حجم نمونه و متغیرهای مورد نظر از آزمون کی دو استفاده شده است . یافته های تحقیق: نتایج حاصل از این تحقیق حاکی از این است که بین تعداد فرزندان ، درآمد مرد اعتیاد به مواد مخدر و الکل، میزان رضایت زن در انتخاب همسر، دخالت خویشاوندان مرد ، مشاهده و تجربه خشونت بدبینی مرد نسبت به زن، میزان اعتقادات مذهبی مرد، با خشونت علیه زن رابطه معنی داری وجود دارد .

واژگان کلیدی: عوامل موثر ، همسر آزاری، شهر بوشهر

مقدمه

خانواده یکی از نهادهای اجتماعی نخستین است که شالوده حیات اجتماعی محسوب می‌گردد و گذشته از وظیفه فرزند آوری و پرورش کودک و در نتیجه استمرار نسل‌ها و بقای نوع بشر وظایف دیگری از قبیل فعالیت‌های اقتصادی آموزشی و اجتماعی کردن فرد را به عهده دارد (وثوقی و نیک خلق ۱۳۷۹: ۱۹۹). مردم عموماً خانواده را کانون آرامش و سازش و انطباق رفتار توأم با آسایش تصور می‌کنند درحالی‌که خانواده محل برخورد عقاید و سلیقه‌های متضاد، سوء تفاهم‌های دراز مدت و هزاران تضاد و تناقض‌های فرهنگی دیگر است که مرد و زن به مدد نیروی صیانت ذات عشق و علاقه به یکدیگر پاره‌ای از آنها را نادیده گرفته و در موردی با یکدیگر سازش کرده و درباره تضادها که نه راه سازش دارد و نه راه اغماض برای یکدیگر حریص قائل شده و آنها را به‌عنوان پدیده‌ای مورد احترام طرفین تحمل می‌کنند. (زنگنه، ۱۳۸۰: ۲). خشونت با زنان از پدیده‌های رایج در جامعه‌ی ماست که به‌صورت فیزیکی (کتک زدن) و کلامی (ناسزا - تحقیر و توهین) و سایر اشکال انجام می‌گیرد در مقابل خشونت‌های فیزیکی مرد، تنها کاری که زن می‌تواند بکند این‌که در صورت بروز ضرب و جرح به پزشکی قانونی از طریق مراکز انتظامی مراجعه کند گزارش دهد و طول درمان دریافت کند. در آن صورت مرد تعهد می‌سپارد که همسر خود را نزند و پرونده بسته می‌شود و در صورت تکرار جریمه‌ای هم به او تعلق می‌گیرد (قاسم‌زاده، ۱۳۷۶: ۳۱).

با این توصیف باید گفت که سال‌هاست که پدیده خشونت مردان علیه زنان بوده و هست و این مسئله همیشه ذهن مرا به خود درگیر کرده بود که چه علتی زمینه‌ساز یا باعث افزایش خشونت مردان علیه زنان می‌شود؟ در این پژوهش به بررسی بوم‌شناسی و علل خشونت‌هایی که علیه زنان در بوشهر صورت می‌گیرد می‌پردازیم.

۲- مدل فرضی خشونت

مفاهیم و مبانی نظری

مفهوم تعریف خشونت^۱

با وجود آنکه در دهه‌های اخیر مقاله‌ها و کتاب‌های بسیاری در زمینه خشونت چاپ شده و بررسی‌های بسیار زیادی در این زمینه انجام گرفته شده است هنوز مشکلات زیادی در مورد این پدیده وجود دارد و طبیعتاً در طول زمان افراد دخیل در بررسی خشونت سعی داشته‌اند مشکلات نظری و عملی آن را از بین ببرند اما با این وجود هنوز یکی از مشکلات اصلی آن تعریف خشونت است در اینجا تعاریفی از خشونت که محققان ارائه کرده‌اند آورده می‌شود (اعزازی ۱۳۸۰: ۲۳).

اولین تعریفی که گلز^۲ و اشتروس^۳ در مورد خشونت گفته‌اند: «خشونت رفتاری با قصد و نیت آشکار یا رفتاری با قصد و نیت پنهان اما قابل درک برای وارد کردن آسیب فیزیکی به فرد دیگر است»
طبق تعریف مگارژی^۴: «خشونت به معنای اشکال افراطی پرخاشگرانه است که احتمالاً باعث آسیب‌های مشخصی به قربانی می‌گردد» و یا «خشونت را کاری عمدی که هدف آن ایجاد آسیب‌های اجتماعی به دیگران باشد تلقی می‌کند» (فرجاد ۱۳۷۴: ۱۵۶).

مفهوم خشونت خانگی

موسسه ملی بهداشت روان (۱۹۹۲) خشونت خانوادگی را چنین تعریف می‌کند: «اعمالی که به طور فیزیکی یا هیجانی مضر هستند یا به صورت بالقوه منجر به آسیب بدنی می‌شود همچنین شامل زورگویی یا تجاوز جنسی تهدید بدنی تهدید به کشتن یا آسیب رساندن محدود نمودن فعالیت‌های عادی سلب اختیار و محرومیت از دسترسی به منابع» (آمرمان و هر سن به نقل از مهوش مافی ۱۳۸۱: ۲۶).

اشکال خشونت علیه زنان

خشونت‌های جسمانی علیه زنان به شیوه‌های گوناگونی ممکن است صورت گیرد مانند: کتک زدن شکنجه و قتل این نوع خشونت به هر گونه رفتار غیراجتماعی که جسم زن را مورد آزار قرار دهد اطلاق می‌شود.
پیامد خشونت جسمی می‌تواند شکستگی اعضاء پارگی زخم‌ها بریدگی‌ها کبودی‌ها جراحات داخلی ضربه مغزی عدم توانایی در وضع حمل سقط جنین بیماری‌های جنسی و ... باشد.

^۱ VIOLENCE

^۲ Glz

^۳ Strauss

^۴ Mgarzhy

خشونت‌های روانی

رفتاری خشونت‌آمیز است که شرافت، آبرو، اعتماد به نفس و شخصیت زن را خدشه دار می‌کند این رفتار به صورت انتقاد ناروا، بد دهنی، توهین (ستوده: ۱۳۸۰، ص: ۸۸)، تمسخر، فحاشی، متلک، تهدیدهای مداوم به طلاق دادن یا ازدواج مجدد کردن اعمال می‌شود که به سختی قابل بررسی و اندازه گیری است و در بسیاری از موارد تاثیر محرز ترس از خشونت بدنی دارد این نوع خشونت باعث مشکلات زیادی برای خانواده و به خصوص زنان می‌شود: مانند گریز از مشارکت در امور اجتماعی از کار افتادگی ادراکی انواع افسردگی ها عدم کفایت زن در مدیریت خانواده از بین رفتن اعتماد به نفس بازسازی رفتار خشونت‌آمیز در بچه‌ها عدم موفقیت کودکان در تحصیل عدم کار این زن در محیط کار از دست رفتن استعدادهای بالقوه زن از دست دادن اعتبار اجتماعی و خانوادگی و دست زدن به خودکشی .

خشونت جنسی

به هر گونه رفتار غیر اجتماعی اطلاق می‌شود از لمس کردن تا تجاوز را در برمی‌گیرد این نوع خشونت ممکن است در حیطه زندگی خصوصی زناشویی و خانوادگی اتفاق بیفتد و به صورت الزام به تمکین از شوهر یا رابطه محارم به یکدیگر در حلقه زناشویی و خانوادگی اتفاق بیفتد و به صورت الزام به تمکین از شوهر یا رابطه محارم به یکدیگر در حلقه خویشاوندی علیه زن اعمال گردد در حیطه زندگی اجتماعی نیز از سوی فرد ناشناس تحقق می‌یابد. زنانی که مورد خشونت جنسی قرار می‌گیرند دچار صدمات روانی، عصبی و عاطفی می‌شوند که بر کل رفتارهای آنان نسبت به جنس مرد تاثیر می‌گذارد. گاهی زنان صدمه دیده در زندگی جنسی دچار سردی و افسردگی شده و نفرت و ترس از جنس مرد را هرگز در زندگی خانوادگی و اجتماعی خود از یاد نمی‌برند .

خشونت‌های اقتصادی (مالی)

در بسیاری از نقاط جهان زنان نیروی کار بی دستمزد هستند و باید تا آخر عمر از خانواده خود مراقبت کنند بدون آنکه امنیت اقتصادی داشته باشند آنان دسترسی به منابع اقتصادی ندارند و به همین خاطر تا آخر عمر وابسته به مرد خانواده و یا افراد مذکر باقی می‌مانند. افراد مذکر خانواده گاهی حتی زنان را از درآمد یا ارث محروم می‌کنند برخی از زنان بعد از ازدواج نیز به علت عوامل فرهنگی در خانه حبس می‌شوند و شوهرانشان اجازه اشتغال به آنان نمی‌دهد (مهرانگیز کار، ۱۳۷۹ : ۳۶۵ - ۲۹۲) .

مبانی نظری خشونت

نظریه‌های سطح خرد

این نظریه‌ها بر روی عوامل شخصی یا خانوادگی تاکید دارند و تحلیل خود را از کنش‌های فردی شروع می‌کنند و سپس آن را به زمینه گسترده تر کل اجتماع سازگار می‌گردانند. بنابراین این نظریه‌ها رفتار اعضای خانواده خشونت گر کنش متقابل بین آنها و به طور کل در سطح فردی به تبیین این مسئله می‌پردازند. در این قسمت نظریه منابع، نظریه یا دیگری اجتماعی، نظریه پرخاشگری مطرح شده است.

نظریه منابع

یک مفهوم اساسی در نظریه‌های جامعه‌شناسی کلاسیک مفهوم قدرت است. برای مثال بنیان‌گذاران جامعه‌شناسی از قبیل مارکس و بر طبقات اجتماعی را به‌عنوان برآیندهای متفاوت در قدرت در نظر می‌گیرند که تعیین می‌کند چه کسی و چگونه بیشتر منابع کمیاب مانند ثروت و مقام را به دست آورد. (زنکنه، ۱۳۸۰: ۹۵).

نظریه منابع یکی از اولین نظریه‌هایی بود که ویلیام گود، در مورد خشونت خانوادگی مطرح کرد. بر پایه نظریه، خانواده نظام یا واحد اجتماعی دیگری دارای نظامی اقتداری است و هرکس به منابع مهم خانواده بیشتر از دیگران دسترسی دارد، می‌تواند سایر اعضا را به فعالیت در جهت امیال خود وادارد. (اعزازی، ۱۳۸۰: ۸۰).

نظریه یادگیری اجتماعی^۱

با آن که نظریه یادگیری اجتماعی از روانشناسی سرچشمه می‌گیرد در علوم اجتماعی بیشتر مطرح شده است. این نظریه که آلبرت باندورا^۲ آن را از طریق بررسی و آزمایش‌های دقیق و مشخص بخصوص در مورد کودکان در زمینه اشکال ضعیف پرخاشگری مشخص کرد بر روند فراگیری و یادگیری خشونت از طریق مشاهده و تقلید تاکید می‌ورزد. از این دیدگاه رفتار از طریق تقلید (تقلید رفتار اعضای خانواده یا دیگران) و هم از طریق تجربه‌های مستقیم و فراگرفته می‌شود. اگر ارائه این رفتار در محیطی باعث برطرف کردن نیاز برای رسیدن به

^۱ - Social learning Theory

^۲ - A. Bandura.

هدفی گردد. احتمال بروز آن حتی بدون وجود پاداش خارجی هم زیاد خواهد بود. به خصوص اگر این رفتار الگویی ارائه دهد که برای مشاهده گر ارزش و اهمیت داشته پایگاه اجتماعی بالایی نیز داشته باشد.

نظریه خرده فرهنگ خشونت^۱

این نظریه بیش از این که تبیین ساخت اجتماعی باشد یک تبیین فرهنگی است. از این دیدگاه فرهنگ میراث اجتماعی گذشته است که بر رفتار کنونی و آینده انسان تاثیر می گذارد. همزیستی در درون فرهنگ اصل است. اما جهت گیری های خرده فرهنگی نسبت به خشونت به ویژه در میان گروه های قوامی خاصی و در میان گروه ها با در آمد پایین وجود دارد. خرده فرهنگ روش الگومند زندگی است که در بعضی ارزش ها مشابه فرهنگ مسلط ولی در روش های دیگر متفاوت از فرهنگ مسلط است. این نظریه معتقد است که در میان مجموعه ای از ارزش ها، اعتقادات و هنجارهای مربوط به وضعیت مناسب برای رفتار خشونت گرایانه منعکس می شود. در بعضی وضعیت ها یک پاسخ خشونت آمیز یک پاسخ خرد فرهنگی است که در آن خرد فرهنگ یک پاسخ هنجارمند است (زنگنه، ۱۳۸۰: ۶۱).

نظریه ساختار اجتماعی (تنش و تضاد)

ریشه خشونت اساساً در تضاد منافع است. رفتارهای خشونت آمیز بدون تضاد منافع نه ضرورت می یابد و نه کاربردی دارد. از سوی دیگر جامعه شناسی نوین نشان می دهد که تفاوت تضاد علایق در خانواده بخشی از ساختار خشونت است. آیا بدین ترتیب خشونت در خانواده اجتنابناپذیر است یا تضاد در پویایی روابط خانوادگی نقش مثبتی این می کند؟ طبق تعریف وبر از قدرت می توان گفت در خانواده هایی که مرد قدرت کافی برای تابع نمودن دیگری ندارد و می خواهد سلطه خویش را اعمال کند. تضاد و درگیری بیشتری وجود دارد. از این روست که در خانواده های طبقات پایین اجتماعی که با فشارها و تنش های بیشتری روبرویند خطر توسل مردان به خشونت بیشتر می شود: زیرا آنها در قیاس با مردان دیگر منابع قدرت کمتری برای پیشبرد خواسته ها و ایجاد توازن در زندگی خانوادگی شان در اختیار دارند (درویش پور، ۱۳۷۸: ۵۲-۵۱).

^۱ - Sub culture Theory

یافته‌های آماری تحقیق

جدول (۳-۲-۱) توزیع جمعیت نمونه بر حسب درآمدهای ماهیانه مرد

تعداد فرزندان	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
زیر ۲۰۰ هزار تومان	۵	٪۱۰	٪۱۰
۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان	۱۵	٪۳۰	٪۴۰
۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان	۱۸	٪۳۶	٪۷۶
بالای ۴۰۰ هزار تومان	۱۲	٪۲۴	٪۱۰۰
جمع	۵۰	٪۱۰۰	

تفسیر: با توجه در جدول بالا ملاحظه می‌شود که بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۱۸ نفر یا ٪۳۶ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است که از ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان در ماه درآمد داشته‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۵ تا ۱۰٪ اختصاص به کسانی داشته که کمتر از ۲۰۰ هزار تومان درآمد داشته‌اند و همچنین مشاهده می‌شود که تعداد ۱۵ نفر یا ٪۳۰ جمعیت نمونه به کسانی اختصاص یافته که از ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان در ماه درآمد داشته‌اند و تعداد ۱۲ نفر یا ٪۲۴ موارد بالای ۴۰۰ هزار تومان حقوق ماهیانه دریافت می‌نمایند.

جدول (۳-۶-۱) توزیع جمعیت نمونه بر حسب تجربه خشونت در خانواده

تجربه خشونت در خانواده	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بسیار زیاد	۶	٪۱۲	٪۱۲
زیاد	۴	٪۸	٪۲۰
کم	۶	٪۱۲	٪۳۲
بسیار کم	۲۲	٪۴۴	٪۷۶
اصلاً	۱۲	٪۲۴	٪۱۰۰
جمع	۵۰	٪۱۰۰	

تفسیر:

با توجه به داده‌های جدول فوق ملاحظه می‌شود که بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۲۲ نفر یا ٪۴۴ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است که خیلی کم تجربه خشونت در خانواده داشته‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۴ نفر یا ٪۸ اختصاص به کسانی داشته که به میزان زیاد در خانواده کودکی خود با تجربه خشونت پدر و مادر مواجه بوده‌اند و همچنین می‌شود که به طور مساوی ۱۲٪ جمعیت نمونه به کسانی اختصاص یافته که

بسیار زیاد و کم شاهد خشونت در خانواده بوده‌اند. همچنین ۲۴٪ جمعیت نمونه اصلاً هیچ‌گونه تجربه‌ای در مشاهده خشونت در خانواده نداشته‌اند.

جدول (۳-۷-۱) توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان بدبینی در مرد

بدبینی مرد	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
وجود بدبینی	۱۲	۲۴٪	۲۴٪
عدم بدبینی	۳۸	۷۶٪	۱۰۰٪
جمع	۵۰	۱۰۰	

تفسیر: با توجه به داده‌های جدول فوق ملاحظه می‌شود که بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۳۸ نفر یا ۷۶٪ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است نسبت به زنان خود در زندگی هیچ بدبینی بارزی نداشته‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۱۲ نفر یا ۲۴٪ اختصاص به کسانی داشته که با بدبینی شوهران خود در خانه مشکل داشته‌اند

جدول (۳-۸-۱) توزیع جمعیت نمونه بر حسب اعتقادات مذهبی مرد

اعتقادات مذهبی مرد	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
بسیار خوب	۲۶	۵۲٪	۵۲٪
متوسط	۴	۸٪	۵۶٪
ضعیف	۲۰	۴۰٪	۱۰۰٪
جمع	۵۰	۱۰۰	

تفسیر: با توجه به داده‌های جدول فوق ملاحظه می‌شود که بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۳۶ نفر یا ۵۶٪ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است که از اعتقادات مذهبی بسیار خوبی برخوردار بوده‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۴ نفر یا ۸٪ اختصاص به کسانی داشته که اعتقادات مذهبی آنان در حد متوسط بوده است. و همچنین مشاهده می‌شود که ۴۰٪ جمعیت نمونه به کسانی اختصاص یافته که اعتقادات مذهبی در آنان ضعیف ارزیابی شده است.

جدول (۳-۲-۲) محاسبه کی ۲ برای تعیین رابطه میان درآمد ماهیانه و خشونت مرد علیه زن در

خانه

گروه	کی ۲ محاسبه شده	کی ۲ جدول	x	df	n
درآمد ماهیانه و خشونت مرد	۴۲/۳۲	۱۲/۵۹	۰/۰۵	۶	۵۰

تفسیر: با عنایت به یافته‌های جدول کی ۲ محاسبه شده به میزان ۴۲/۳۲ جبه آزادی $df=6$ و سطح معناداری $X=0/05$ چنین قضاوت می‌کنیم که به احتمال ۹۵٪ درصد اطمینان بین دو متغیر درآمد خانواده و خشونت مرد علیه زن در خانه رابطه معنادار وجود دارد. زیرا کی ۲ محاسبه شده از کی ۲ جدول (۱۲/۵۹) بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر رد می‌شود و فرضیه تحقیق حاضر تأیید می‌شود.

جدول (۳-۳-۲) توزیع جمعیت نمونه برحسب استفاده از مواد مخدر و ارتباط و ارتباط آن با خشونت مرد در خانه

جمع	خیر	بله	تعداد فرزندان ←
			خشونت مرد نسبت به زن ↓
۱۴	۶	۸	زیاد
۲۶	۲۶	۰	متوسط
۱۰	۱۰	۰	کم
۵۰	۴۲	۸	جمع

جدول (۳-۳-۲) محاسبه کی ۲ برای تعیین رابطه میان استفاده از مواد مخدر و خشونت علیه زن در خانه

گروه	کی ۲ محاسبه شده	کی ۲ جدول	x	df	n
استفاده از مواد مخدر و خشونت مرد	۲۴/۷۹	۲۴/۷۹	۰/۰۵	۶	۵۰

تفسیر:

با عنایت به یافته‌های جدول کی ۲ محاسبه شده به میزان ۲۴/۷۹ درجه آزادی $df=6$ و سطح معناداری $X=0/05$ چنین قضاوت می‌کنیم که به احتمال ۹۵٪ درصد اطمینان بین دو متغیر استفاده از مواد مخدر و خشونت مرد علیه زن در خانه رابطه معنادار وجود دارد. زیرا کی ۲ محاسبه شده از کی ۲ جدول (۵/۹۹) بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر رد می‌شود و فرضیه تحقیق حاضر تأیید می‌شود.

جدول (۳-۵-۲) توزیع جمعیت نمونه بر حسب دخالت خویشاوندان و ارتباط آن با خشونت مرد در خانه

جمع	اصلاً	بسیار کم	کم	زیاد	بسیار زیاد	دخالت خویشاوندان ←
						خشونت مرد نسبت به زن ↓
۱۴	۰	۱	۰	۳	۱۰	زیاد
۲۶	۱	۳	۷	۱۰	۵	متوسط
۱۰	۵	۰	۳	۲	۰	کم
۵۰	۶	۴	۱۰	۱۵	۱۵	جمع

جدول (۳-۵-۲) محاسبه کی ۲ برای تعیین رابطه میان دخالت خویشاوندان و خشونت مرد علیه زن در خانه

n	df	x	کی ۲ جدول	کی ۲ محاسبه شده	گروه
۵۰	۸	۰/۰۵	۱۵/۵۰	۳۴/۱	دخالت خویشاوندان و خشونت مرد

تفسیر:

با عنایت به یافته‌های جدول کی ۲ محاسبه شده به میزان ۳۴/۱ درجه آزادی $df=8$ و سطح معناداری $X=0/05$ چنین قضاوت می‌کنیم که به احتمال ۹۵٪ درصد اطمینان بین دو متغیر دخالت خویشاوندان و خشونت مرد علیه زن در خانه رابطه معنادار وجود دارد. زیرا کی ۲ محاسبه شده از کی ۲ جدول (۱۵/۵۰) بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر رد می‌شود و فرضیه تحقیق حاضر تأیید می‌شود.

جدول (۳-۶-۲) محاسبه کی ۲ خشونت در خانواده و خشونت مرد علیه زن در خانواده

n	df	x	کی ۲ جدول	کی ۲ محاسبه شده	گروه
۵۰	۸	۰/۰۵	۱۵/۵۰	۳۴/۷	تجربه خشونت در خانواده و خشونت مرد

تفسیر: با عنایت به یافته‌های جدول کی ۲ محاسبه شده به میزان ۳۴/۷ درجه آزادی $df=8$ و سطح معناداری $X=0/05$ چنین قضاوت می‌کنیم که به احتمال ۹۵٪ درصد اطمینان بین دو متغیر تجربه خشونت در خانواده و خشونت مرد علیه زن در خانه رابطه معنادار وجود دارد. زیرا کی ۲ محاسبه شده از کی ۲ جدول (۱۵/۵۰) بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر رد می‌شود و فرضیه تحقیق حاضر تأیید می‌شود.

جدول (۳-۷-۲) توزیع جمعیت نمونه بر حسب بدبینی مرد و ارتباط آن با خشونت مرد در خانه.

جمع	عدم بد بینی	وجود بدبینی	بدبینی مرد ←
			خشونت مرد نسبت به زن ↓
۱۴	۳	۱۱	زیاد
۲۶	۲۵	۱	متوسط
۱۰	۱۰	۰	کم
۵۰	۳۸	۱۲	جمع

جدول (۳-۷-۲) محاسبه کی ۲ برای تعیین رابطه میان بدبینی مرد و خشونت مرد علیه زن در خانه

گروه	کی ۲ محاسبه شده	کی ۲ جدول	x	df	n
بدبینی مرد و خشونت	۳۲/۱۲	۵/۹۹	۰/۰۵	۲	۵۰

تفسیر: با عنایت به یافته جدول کی ۲ محاسبه شده به میزان ۳۲/۱۲ با درجه آزادی $df=2$ و سطح معناداری $X = 0/05$ چنین قضاوت می کنیم که به احتمال ۹۵٪ درصد اطمینان بین دو متغیر بدبینی مرد و خشونت مرد علیه زن در خانه رابطه معنادار وجود دارد. زیر کی ۲ محاسبه شده از کی ۲ جدول (۵/۹۹) بزرگ تر است. لذا فرض صفر رد می شود و فرضیه تحقیق حاضر تأیید می شود.

جدول (۳-۸-۲) توزیع جمعیت نمونه بر حسب اعتقادات مذهبی و ارتباط آن با خشونت مرد در خانه

جمع	ضعیف	متوسط	بسیار خوب	اعتقادات مذهبی
				خشونت مرد نسبت به زن
۱۴	۱۰	۰	۴	زیاد
۲۶	۱۰	۳	۱۳	متوسط
۱۰	۰	۱	۹	کم
۵۰	۲۰	۲	۲۶	جمع

جدول (۳-۸-۲) محاسبه کسی ۲ برای تعیین رابطه میان بدبینی مرد و خشونت مرد علیه زن در خانه

ن	df	x	کی ۲ جدول	کی ۲ محاسبه شده	گروه
۵۰	۲	۰/۰۵	۹/۴۸	۱۳/۴۲	بدبینی مرد و خشونت

تفسیر :

با عنایت به یافته جدول کی ۲ محاسبه شده به میزان ۱۳/۴۲ با درجه آزادی $df=2$ و سطح معناداری ۰/۰۵ $X =$ چنین قضاوت می‌کنیم که به احتمال ۹۵٪ درصد اطمینان بین دو متغیر اعتقادات مذهبی و خشونت مرد علیه زن در خانه رابطه معنادار وجود دارد. زیر کی ۲ محاسبه شده از کی ۲ جدول (۹/۴۸) بزرگ‌تر است. لذا فرض صفر رد می‌شود و فرضیه تحقیق حاضر تأیید می‌شود.

نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر که به منظور بررسی عوامل موثر بر خشونت در شهر بوشهر انجام گرفته است و از جمله مهم‌ترین نتایج و یافته‌های تحقیق به شرح ذیل می‌باشد.

نتایج توصیفی

بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۱۸ نفر یا ۳۶٪ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است که از ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان درآمد در ماه داشته‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۵ نفر یا ۱۰٪ اختصاص به کسانی داشته که کمتر از ۲۰۰ هزار تومان درآمد داشته‌اند و همچنین مشاهده می‌شود که تعداد ۱۵ نفر یا ۳۰٪ جمعیت نمونه به کسانی اختصاص یافته که از ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان در ماه درآمد داشته‌اند و تعداد ۱۲ نفر یا ۲۴٪ موارد بالای ۴۰۰ هزار تومان حقوق ماهیانه دریافت می‌نمایند.

بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۴۲ یا ۸۴٪ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است که هیچ‌گاه از مواد مخدر یا الکل استفاده ننموده‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۸ نفر یا ۱۶٪ جمعیت نمونه اختصاص به کسانی داشته که به صورت کم یا به مقدار فراوان از الکل یا مواد مخدر استفاده می‌نمایند.

بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۱۵ نفر یا ۳۰٪ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است که از ناحیه خانواده بسیار با دخالت‌های خویشاوندان مواجه بوده‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۴ نفر یا ۸٪ اختصاص به کسانی داشته است که خیلی کم با دخالت‌های خویشاوندان روبرو بوده‌اند و همچنین مشاهده می‌شود که ۲۰٪ جمعیت نمونه به کسانی اختصاص یافته که کمی دخالت از سوی خویشاوندان داشته‌اند و ۱۲٪ نیز اصلاً هیچ‌گونه دخالتی از ناحیه خانواده حس نمی‌کرده‌اند.

بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۲۲ نفر یا ۴۴٪ جمعیت نمونه به کسانی مربوط بوده است که خیلی کم تجربه خشونت در خانواده داشته‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۴ نفر یا ۸٪ اختصاص به کسانی داشته است که به میزان زیاد در خانواده کودکی خود با تجربه خشونت بسیار زیاد و کم شاهد خشونت در خانواده برده‌اند. همچنین ۲۴٪ جمعیت نمونه اصلاً هیچ‌گونه تجربه‌ای در مشاهده خشونت در خانواده نداشته‌اند. بیشترین میزان فراوانی با تعداد ۲۶ نفر یا ۵۶٪ جمعیت نمونه مربوط به کسانی بوده است که از اعتقادات مذهبی بسیار خوب برخوردار بوده‌اند و کمترین میزان فراوانی به تعداد ۴ نفر یا ۸٪ اختصاص به کسانی داشته است که اعتقادات مذهبی آنان در حد متوسط بوده است. و همچنین مشاهده می‌شود که ۴۰٪ جمعیت نمونه به کسانی اختصاص یافته که اعتقادات مذهبی در آنان ضعیف ارزیابی شده است.

نتایج تبیینی

بین دو متغیر دخالت خویشاوندان و خشونت مرد علیه زن در خانواده رابطه معناداری وجود دارد. زیرا کی دو محاسبه شده از کی دو جدول بزرگ‌تر است. بدین معنا است که هرچه میزان دخالت بیشتر باشد خشونت مرد در خانواده علیه زن بیشتر می‌شود.

بین دو متغیر تجربه و یا مشاهده خشونت در گذشته و خشونت مرد علیه زن در خانواده رابطه معناداری وجود دارد. زیرا کی دو محاسبه شده از کی دو جدول بزرگ‌تر است. بدین معنا است که هرچه مرد خود در کودکی مشاهده و یا مورد خشونت قرار گرفته باشد خشونتش در خانواده علیه زن خود بیشتر خواهد بود.

بین دو متغیر بدبینی و خشونت مرد علیه زن در خانواده رابطه معناداری وجود دارد. زیرا کی دو محاسبه شده از کی دو جدول بزرگ‌تر است. بدین معنا است که هرچه میزان بدبینی مرد علیه زن خود بیشتر، خشونت مرد در خانواده علیه زن خود بیشتر باشد خشونت مرد در خانواده علیه زن خود بیشتر می‌شود.

بین دو متغیر اعتقادات مذهبی و خشونت مرد علیه زن در خانواده رابطه معناداری وجود دارد. زیرا کی دو محاسبه شده از کی دو جدول بزرگ‌تر است. بدین معناست که هرچه اعتقادات مذهبی مرد بیشتر باشد خشونت مرد در خانواده علیه زن خود کمتر می‌شود و برعکس.

پیشنهادات و راهکارها

- ۱- زن و شوهر از هر گونه برخورد و خشونت علیه یکدیگر در مقابل فرزندانشان و همچنین از اقدام به هر گونه بد رفتاری با فرزندانشان خودداری نمایند. چرا که فرزندان رفتار خشونت‌آمیز والدین را می‌آموزند و این امر احتمال خشونت گر شدن آنان در بزرگسالی را افزایش می‌دهد.
- ۲- پسران و دختران در هنگام انتخاب همسر شریک زندگی خود را مد نظر قرار دهند به این معنا که افرادی را به همسری برگزینند که از نظر اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، خانوادگی و عقیدتی تقریباً همسان آنان باشد.
- ۳- زن و شوهر ضمن احترام‌گذاری به والدین و نزدیکانشان به آنان اجازه دخالت های بی‌مورد در زندگی زناشویی خود ندهند و سعی می‌کند مسائل مورد اختلاف خود را با بحث و تبادل نظر حل و فصل نمایند.
- ۴- گسترش مشارکت شوهران در کارهای منزل و مراقبت از کودکان باعث افزایش گرایش آنان به پذیرش برابری در خانواده و رشد صمیمیت و همدلی بین زن و شوهر می‌گردد.

منابع

- اعزازی ، شهلا (۱۳۷۷). خشونت خانوادگی بازتاب ساختار جامعه (تهران : مجله زنان ، سال هفتم ، ش ۵۰).
- اعزازی ، شهلا (۱۳۸۰). خشونت خانوادگی (تهران: نشر سالی ، چاپ اول).
- ستوده ، هدایت الله (۱۳۸۶). بررسی مسائل اجتماعی ایران (تهران: انتشارات ندای آریانا، چاپ اول).
- ستوده، هدایت الله (۱۳۸۴). آسیب‌شناسی اجتماعی (تهران: انتشارات آوای نور، چاپ اول).
- ستوده ، هدایت الله و بهاری، سیفالله (۱۳۸۶). جامعه‌شناسی زنان و خانواده (تهران: شرکت سهامی انتشار، چاپ اول).
- درویش پور ، مهرداد (۱۳۷۸). چرا مردان به اعمال خشونت‌آمیز علیه زنان ترغیب می‌شوند؟ (تهران : مجله زنان سال هشتم ، شماره ۵۶).
- فرجاد، محمدحسین (۱۳۷۴). آسیب‌شناسی اجتماعی و جامعه‌شناسی انحرافات، انتشارات بدر ، چاپ سوم
- قاسم‌زاده، فاطمه (۱۳۷۶). تنگناهای زندگی زنان (تهران: فرهنگ توسعه، شماره ۳۲).
- نیک خلق، اکبر و وثوقی، منصور (۱۳۷۹). مبانی جامعه‌شناسی (تهران: نشر بهینه، چاپ اول).
- مافی ، مهوش (۱۳۸۱). بررسی ویژگی‌های روان شناختی مرتکبین خشونت‌های خانوادگی (تهران: پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا).
- مهرانگیز کار (۱۳۷۱). پژوهشی درباره خشونت علیه زنان در ایران ، تهران: نشر قطره.

The survey of the factors affecting the wife of abuse in Boushehr

Abstract

The present paper entitled to study the factors affecting the wife of abuse in Boushehrat the Boushehr studied and to survey questionnaire and quota sampling and example (۰۰) of the population studied women living in Boushahr, as well as by a Statistics tables and the next two And Charts analysed and test the hypotheses, according to the volume of the sample and the variables of the test when two.

the results of this study indicated that the number of children, men and alcohol and drug addiction, the consent of the women in the selection of his wife, the involvement of male relatives, and violence, lack of experience than men to women, religious beliefs, with violence against women, there is a relationship.

Keywords: factors, the wife of the Bushehr abuse